

106

D E K R E T

z dnia 3 lutego 1947 r.

o podatku od nabycia praw majątkowych.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

D Z I A Ł I.

Przedmiot opodatkowania.

Art. 1. 1. Podatkowi podlega nabycie praw majątkowych.

2. Jeżeli nabywca prawa majątkowego oświadczy następnie, że nabył je na rzecz osoby trzeciej, nabycie prawa przez osobę trzecią w wyniku tego oświadczenia podlega odrębnemu opodatkowaniu.

3. Przy dwustronnym nabyciu praw majątkowych opodatkowaniu podlega tylko nabycie jednej ze stron, a mianowicie to nabycie, od którego przypada wyższy podatek.

Art. 2. 1. Od podatku wolne są:

- 1) Skarb Państwa, związki samorządu terytorialnego i instytucje ubezpieczeń społecznych — z wyłączeniem przedsiębiorstw państwowych i samorządowych, niezależnie od tego, czy posiadają odrębną osobowość prawną;
- 2) z zastrzeżeniem wzajemności państwa obce — co do nabycia prawa własności lub dzierżawy i najmu nieruchomości, znajdującej się w kraju, dla celów urzędowania przedstawicielstwa dyplomatycznego lub konsularnego, jak również osoby korzystające w myśl prawa międzynarodowego z prawa zakrajowości oraz konsulowie tych państw, jeżeli nie są obywatelami Rzeczypospolitej — co do najmu lokali mieszkalnych;
- 3) osoby prawne, których dochód zgodnie z statutem obracany jest w całości na cele ogólnej użyteczności, naukowe, oświatowe

we, kulturalne, sportowe, wyznaniowe, opieki społecznej i dobroczynne;

- 4) związki inwalidów, ofiar wrogów demokratycznego ustroju Polski, uczestników ruchu podziemnego, partyzanckie, b. więźniów politycznych oraz fundacje dla niesienia pomocy wymienionym osobom.

2. Osoby prawne wymienione w ust. 1 pkt 3 i 4 podlegają jednak obowiązkowi podatkowemu co do praw nabytych dla przedsiębiorstw na zysk obliczonych lub jeżeli nabyte prawo przekazano przedsiębiorstwu obliczonemu na zysk w ciągu lat 6, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym nastąpiło nabycie.

3. Podatnik dokonujący czynności z osobą zwolnioną od obowiązku podatkowego winien uiścić połowę podatku.

Art. 3. Nie podlega opodatkowaniu odpłatne nabycie praw majątkowych:

- 1) z czynności, która dla jednej chociażby ze stron biorących w niej udział jest zawodową z wyjątkiem odpłatnego nabycia nieruchomości;
- 2) do rzeczy położonych za granicą oraz praw majątkowych, podlegających wykonaniu za granicą, chyba że nabywca jest obywatelem polskim mającym miejsce zamieszkania w kraju i nabycie odbywa się w kraju;
- 3) na zasadzie przepisów o przeprowadzeniu reformy rolnej, o osadnictwie, o regulacji gruntów będących nieruchomościami rolnymi, a w szczególności o scaleniu gruntów, o likwidacji serwitutów, o regulacji wód płynących lub ochronie od powodzi;
- 4) z czynności między przedsiębiorstwami państwowymi lub pozostającymi pod zarządem państwowym oraz między tymi przedsiębiorstwami a Skarbem Państwa, a także między przedsiębiorstwami tego samego związku samorządu terytorialnego lub pozostającymi pod zarządem tego samego związku oraz między tymi przedsiębiorstwami a związkiem, jeżeli czynności dokonano na skutek rozstrzygnięcia właściwego ministra;
- 5) z tytułu wpłat przez członków spółdzielni na udziały;
- 6) z tytułu stosunku pracy i umowy o naukę;

- 7) z tytułu zaopatrzeń, rent oraz zasiłków należnych pracownikom i członkom ich rodzin;
- 8) z zastawu;
- 9) z gier losowych;
- 10) z przelewu składek oszczędnościowych;
- 11) niestwierdzone pismem, jeżeli wartość nabycia nie przewyższa 100.000 zł;
- 12) stwierdzone pismem, podlegającym opłacie skarbowej (Dz. U. R. P. z 1947 r. Nr 27 poz. 107) lub zwolnionym od tej opłaty.

Art. 4. Nie podlega opodatkowaniu nieodpłatne nabycie:

- 1) prawa własności na skutek zniesienia współwłasności, jeżeli wartości części fizycznych, uzyskanych z podziału, odpowiadają wartościom idealnym tych udziałów i jeżeli od nabycia prawa współwłasności uiszczono należny podatek, bądź nabycie nie podlegało podatkowi; w przypadku, gdy wartość części fizycznych nie odpowiada wartości części idealnych, opodatkowaniu podlega nadwyżka; nie podlega jednak opodatkowaniu nadwyżka wynikła wyłącznie na skutek zniesienia nabytej z tytułu spadku współwłasności nieruchomości rolnej;
- 2) praw przez żołnierzy i osadników do majątku nadanego przez Państwo oraz przez repatriantów do mienia przekazanego przez Państwo w rozmiarze nie przekraczającym wartości mienia nieruchomego pozostawionego poza granicami Państwa;
- 3) praw do zaopatrzenia emerytalnego, rent, zasiłków i innych korzyści majątkowych służących byłym i obecnym pracownikom lub pozostałym członkom ich rodzin;
- 4) praw majątkowych, jeżeli przedmiotem nabycia jest rzecz ruchoma położona w kraju lub prawo majątkowe podlegające wykonaniu w kraju, a ani nabywca, ani zmarły lub darczyńca w dniu otwarcia spadku bądź zdziałania darowizny nie byli obywatelami polskimi, chyba że obaj lub jeden z nich posiadał miejsce zamieszkania w kraju;
- 5) praw majątkowych, jeżeli przedmiotem nabycia jest rzecz położona za granicą lub prawo majątkowe podlegające wykonaniu

za granicą, chyba że bądź zmarły lub darczyńca, bądź nabywca praw w chwili otwarcia spadku albo zdziałania darowizny był obywatelem polskim lub posiadał miejsce zamieszkania w kraju;

- 6) praw, których czysta wartość co do każdego nabywcy nie przewyższa 500.000 zł, jeżeli prawo to przechodzi na osoby w I-iej klasie podatkowej, a 400.000 zł, o ile przechodzi na osoby w II-iej do IV-iej klasie podatkowej; do podstawy obliczenia wyżej wymienionej kwoty 500.000 zł nie zalicza się wartości sprzętów, pościeli, odzieży, bielizny, przeznaczonych do użytku w gospodarstwie domowym ani narzędzi pracy lub inwentarza żywego i martwego w gospodarstwach rolnych, jeżeli czysta wartość tych ruchomości co do każdego nabywcy nie przewyższa 100.000 zł i przypada na rzecz osób wymienionych w I-iej klasie podatkowej;
- 7) praw do używania przez trzy miesiące od dnia otwarcia spadku mieszkania i urządzenia domowego przez małżonka i osoby bliskie spadkodawcy, którzy w chwili jego śmierci mieszkali i pozostawali we wspólnym gospodarstwie (art. 2 § 2 prawa spadkowego);
- 8) prawa własności w wykonaniu istniejącego zobowiązania spadkobiercy do zaspokojenia roszczeń z zapisu, dalszego zapisu lub polecenia.

D z i a ł II

Obowiązek podatkowy.

Art. 5. 1. Obowiązek podatkowy ciąży solidarnie na osobach fizycznych, prawnych, spadkach nieobjętych, spółkach jawnych, komandytowych oraz spółkach nie będących spółkami handlowymi, które nabyły prawa określone w art. 1, a przy nieodpłatnym nabyciu — również na darczyńcy.

2. Obowiązek podatkowy obciąża solidarnie — prócz osób wymienionych w ust. 1 także:

- 1) osoby prowadzące cudze sprawy bez zlecenia;
- 2) osoby, które jako prawonabywcy osób wymienionych w ust. 1 nabyły prawa określone w art. 1.

D z i a ł III.

Powstanie obowiązku podatkowego.

Art. 6. 1. Obowiązek podatkowy powstaje z chwilą nabycia prawa majątkowego. W przypadku określonym w art. 2 ust. 2 obowiązek podatkowy powstaje z chwilą przekazania przedsiębiorstwu prawa majątkowego.

2. Jeżeli stwierdzono pismem nabycie prawa majątkowego niepoddanego opodatkowaniu, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą sporządzenia pisma.

3. Nabycie prawa pod warunkiem rozwiązującym uważa się za nabycie bezwarunkowe. W razie spełnienia się warunku rozwiązującego władza podatkowa może uchylić obowiązek podatkowy w całości lub w części.

4. Nabycie praw pod warunkiem zawieszającym uważa się za nabycie bezwarunkowe, jeżeli nabycie jest odpłatne; nieziszczenie się warunku zawieszającego powoduje uchylenie obowiązku podatkowego. Jeżeli nabycie nie jest odpłatne, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą ziszczenia się warunku. Władza podatkowa może jednak ustalić należność podatkową, jaka by przypadła w razie ziszczenia się warunku zawieszającego, i należność tę zabezpieczyć. Nabycie praw majątkowych wynikających z przybicia na licytacji uważa się za nabycie pod warunkiem zawieszającym

D z i a ł IV.

Podstawa opodatkowania.

Art. 7. 1. Podstawę opodatkowania stanowi:

- 1) przy odpłatnym nabyciu praw — wartość tych praw w dniu powstania obowiązku podatkowego; do wartości prawa dolicza się także wartość ubocznych świadczeń i innych korzyści wynikających z prawa. Od wartości praw nie odlicza się przjętych przez nabywcę długów i ciężarów;
- 2) przy nieodpłatnym nabyciu praw — wartość tych praw po potrąceniu długów i ciężarów (czysta wartość praw); opodatkowania dokonuje się według stanu prawa w dniu jego nabycia, a według wartości prawa w dniu dokonania wymiaru.

2. Do długów i ciężarów zalicza się również koszty ostatniej choroby spadkodawcy,

Jeżeli nie pokryto ich za jego życia i z jego majątku, koszty pogrzebu i nagrobka, odpowiadające zwyczajom miejscowym i stosunkom majątkowym zmarłego, koszty postępowania spadkowego, koszty zarządu spadku nieobjętego, wynagrodzenie wykonawcy testamentu, obowiązek zaspokojenia roszczeń o zachówek, obowiązki wypełnienia zapisów oraz poleceń, zamieszczone w testamentie i inne obowiązki, wynikające z prawa spadkowego.

3. Za wartość nabytego prawa przyjmuje się wartość podaną przez podatnika, o ile niniejszy dekret nie stanowi inaczej.

4. Jeżeli wartość podana przez podatnika zdaniem władzy podatkowej, nie odpowiada wartości sprzedażnej nabytego prawa w czasie dokonywania wymiaru, władza podatkowa wezwie podatnika do odpowiedniego podwyższenia podanej wartości prawa, wyznaczając mu termin co najmniej dwutygodniowy. W przypadku, gdy podatnik nie udzieli odpowiedzi lub złożone oświadczenie nasuwa wątpliwości co do trafności podanej wartości, władza podatkowa ustali wartość sprzedażną po zasięgnięciu opinii biegłych. Jeżeli wartość ustalona przez władzę podatkową przekracza wartość podaną przez podatnika przynajmniej o 33%, koszty ustalenia wartości poniesie podatnik.

5. Przepis ustępu poprzedzającego stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy kilku podatników podało różne wartości nabytego prawa.

Art. 8. 1. Za podstawę opodatkowania przy umowach przyrzeczenia nabycia praw majątkowych przyjmuje się podaną w umowie wartość tych praw.

2. Jeżeli przedmiotem opodatkowania jest prawo majątkowe, wynikające z uznania długu bądź udzielenia pożyczki, podstawę opodatkowania stanowi kwota zobowiązania dłużnego.

3. Przy odstąpieniu praw wymienionych w ustępach poprzedzających podstawę opodatkowania stanowi wartość świadczenia wzajemnego.

Art. 9. 1. Minister Skarbu może w drodze rozporządzenia wydawać normy o najniższym szacunku („szacunku prawnym”) rzeczy nieruchomości.

2. Jeżeli wartość rzeczy nieruchomości podana przez podatnika jest niższa od szacunku

prawnego tej rzeczy, podstawę opodatkowania stanowi kwota szacunku prawnego.

3. Do czasu wydania norm przewidzianych w ust. 1 stosuje się także do rzeczy nieruchomości przepis art. 7 ust. 4.

Art. 10. 1. Za podstawę opodatkowania przyjmuje się:

- 1) przy zawiązaniu spółki — kapitał zakładowy;
- 2) przy powiększeniu kapitału zakładowego spółki — sumę, o którą powiększono kapitał zakładowy.

2. Za kapitał zakładowy uważa się wszelkie wkłady wspólników z wyjątkiem polegających na wykonywaniu pracy, a w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością — również dopłaty; w spółkach akcyjnych za kapitał zakładowy uważa się wartość nominalną wszystkich akcji z doliczeniem sum, które pierwsi nabywcy akcji wydanych za gotówkę wpłacają ponad wartość nominalną oraz wartość dopłat innego rodzaju. Do wkładów rzeczowych w formie nieruchomości mają zastosowanie przepisy art. 7 ust. 4 i art. 9.

3. Przy przekształceniu spółek przez utworzenie nowej spółki i przejęcie majątku spółki lub spółek już istniejących — podstawę opodatkowania przyjmuje się według zasad podanych w ust. 1 pkt 1.

4. Przy przekształceniu spółek przez przejęcie przez jedną ze spółek majątku jednej lub kilku spółek już istniejących — podstawę opodatkowania przyjmuje się według zasad podanych w ust. 1 pkt 2.

5. Za kapitał zakładowy w rozumieniu niniejszego dekretu uważa się również:

- 1) pożyczki udzielone krajowej spółce przez jednego ze wspólników lub udziałowców, jeżeli ogólna suma niespłaconych pożyczek w dacie udzielenia pożyczki przekracza 50% kapitału zakładowego;
- 2) udzielenie pożyczki krajowej spółce przez osobę trzecią, jeżeli wspólnik lub udziałowiec umocni ją poręką lub zastawem i zachodzi warunek przewidziany w pkt 1;
- 3) udzielenie pożyczki krajowej spółce przez spółkę, w której uczestniczą wspólnicy lub udziałowcy spółki otrzymującej pożyczkę, jeżeli zachodzi warunek przewidziany w pkt 1.

Art. 11. 1. W przypadku gdy przedmiotem opodatkowania jest nabycie prawa majątkowego, z którego wynika prawo żądania wykonania jednego z dwóch lub więcej świadczeń różnej wartości, za podstawę opodatkowania przyjmuje się świadczenie, od którego przypada wyższy podatek.

2. W przypadku gdy przedmiotem nabytego prawa majątkowego jest świadczenie, które nie może być oznaczone pod względem ilości w chwili nabycia prawa, podstawę opodatkowania ustala się w miarę wykonywania świadczenia. Władza podatkowa może jednak za zgodą podatnika przyjąć za podstawę opodatkowania prawdopodobną sumę wszystkich świadczeń za cały czas trwania obowiązku świadczenia.

3. W przypadku gdy przedmiotem opodatkowania jest nabycie prawa do świadczeń powtarzających się, należy celem ustalenia podstawy opodatkowania pomnożyć roczną wartość świadczeń:

- 1) w razie ustanowienia świadczeń na wieczne czasy — przez 25;
- 2) w razie ustanowienia świadczeń na czas ściśle ograniczony co do ilości lat lub ich części — przez tę ilość lat lub ich części, najwyżej jednak przez 22;
- 3) w razie ustanowienia świadczeń na czas nieokreślony, jednak nieograniczony do czasu życia jednej lub więcej osób — przez 5;
- 4) w razie gdy w przypadkach podanych w pkt 3 oznaczono termin, do którego zobowiązanie trwać będzie niewątpliwie, — za czas ściśle określony w sposób podany w pkt 2, za czas dalszy zaś w sposób podany w pkt 3, łącznie jednak najwyżej — przez 22.

4. W przypadku ustanowienia świadczeń na czas życia jednej osoby, za podstawę opodatkowania przyjmuje się wartość prawa obliczoną według wieku osoby, z której śmiercią gaśnie zobowiązanie. Wartość ta wynosi przy wieku:

- 1) do lat 15 lub mniej — 22-krotna wartość świadczenia rocznego
- 2) powyżej lat 15 do 25 — 21-krotna wartość świadczenia rocznego
- 3) „ „ 25 „ 35 — 20 „ „ świadczenia rocznego
- 4) „ „ 35 „ 45 — 18 „ „ świadczenia rocznego

- 5) powyżej lat 45 do 55 — 15-krotna wartość świadczenia rocznego
- 6) „ „ 55 „ 65 — 11 „ „ świadczenia rocznego
- 7) „ „ 65 „ 75 — 7,5 „ „ świadczenia rocznego
- 8) „ „ 75 „ 80 — 5 „ „ świadczenia rocznego
- 9) „ „ 80 — 3 „ „ świadczenia rocznego

5. W razie uzależnienia terminu trwania świadczeń do czasu życia dwu lub więcej osób za podstawę opodatkowania przyjmuje się roczną wartość świadczenia pomnożoną przez jeden z mnożników określonych w ust. 4, a to odpowiednio do wieku osoby najstarszej lub najmłodszej stosownie do tego, czy świadczenia mają trwać do śmierci osoby, która umrze pierwsza, czy do śmierci osoby, która umrze ostatnia.

6. Przepisy ust. 4 i 5 stosuje się odpowiednio również do obliczania użytkowania, służebności, ciężarów realnych i rent.

7. Roczna wartość użytkowania przyjmuje się w wysokości 4% wartości rzeczy poddanej użytkowaniu, chyba że wartość użytkowania, wyższa lub niższa jest niewątpliwa.

Art. 12. 1. Jeżeli przedmiotem nabytego prawa majątkowego jest świadczenie wyrażone w walucie zagranicznej, w papierach wartościowych lub w złocie, podstawą opodatkowania jest suma będąca wynikiem przeliczenia według zasad, jakie określi Minister Skarbu.

2. Prawa, co do których zachodzi wątpliwość, czy lub w jakiej mierze istnieją albo czy są wykonalne, wlicza się do podstawy opodatkowania według ich przypuszczalnej wartości.

3. Jeżeli przedmiotem nieodpłatnego nabycia praw majątkowych jest zwolnienie od zobowiązania albo jeżeli na skutek takiego nabycia następuje wygaśnięcie zobowiązania, wartość zobowiązania wlicza się do podstawy opodatkowania. Przepisu tego nie stosuje się do zobowiązań darczyńcy lub spadkodawcy wobec nabywcy.

Art. 13. 1. Jeżeli co do rzeczy oddanych na przechowanie służy dwu lub więcej osobom solidarnie prawo rozporządzania, w razie śmierci jednej z nich zachodzi dla celów wymiaru podatku domniemanie, iż te rzeczy należały do osoby zmarłej.

2. Jeżeli umówiono się, że prawo rozporządzenia służy nie osobie, na której imię rzeczy złożono, lecz osobie trzeciej, wówczas w razie śmierci osoby trzeciej zachodzi dla celów wymiaru podatku domniemanie, że te rzeczy należały do niej.

3. Przepisy ustępów poprzedzających stosuje się również do przedmiotów, znajdujących się w skrynkach depozytowych (safes), tudzież w razie oddania na przechowanie pieniędzy z zastrzeżeniem zwrotu takiej samej sumy oraz do rzeczy zamiennych, oddanych na przechowanie z zastrzeżeniem zwrotu takiej samej ilości rzeczy tego samego rodzaju.

Art. 14. 1. Jeżeli nieodpłatne nabycie prawa majątkowego od tej samej osoby następuje kilkakrotnie, do wartości ostatniego prawa majątkowego dolicza się wartość praw majątkowych poprzednio nabytych, chyba że nabycie miało miejsce w okresie poprzedzającym lat 6, licząc wstecz od końca roku kalendarzowego, w którym nastąpiło nabycie. Od podatku, obliczonego od łącznej wartości praw majątkowych, potrąca się podatek przypadający od poprzednio opodatkowanych nieodpłatnych nabytków majątkowych. Wynikająca z obliczenia nadwyżka podatku nie podlega ani zarachowaniu, ani zwrotowi.

2. Notariusze spisujący akt darowizny obowiązani są zapytać strony, czy zachodzą okoliczności podane w ustępie poprzedzającym, i odpowiedź stron podać w akcie. W przypadku nieodpłatnego nabycia praw majątkowych, nieujawnionych w akcie notarialnym, podatnicy obowiązani są podać powyższe dane w zeznaniu podatkowym.

D z i a ł V.

Stopa procentowa podatku.

Art. 15. 1. Stopa procentowa od odpłatnego nabycia praw majątkowych wynosi:

- 1) 6% — od nabycia własności nieruchomości;
- 2) 0,5% — od uznania długu, pożyczki oraz nabycia papierów wartościowych;
- 3) 0,2% — od przyrzeczenia nabycia praw majątkowych;
- 4) we wszystkich przypadkach nie wymienionych w punktach poprzednich;
  - a) 1% — gdy nabycie zostało stwierdzone pismem,

b) 2% — gdy nabycie nie zostało stwierdzone pismem.

2. W przypadku nabycia, obejmującego kilka praw majątkowych, do których mają zastosowanie różne stopy procentowe, podatnik obowiązany jest dla celów obliczenia podatku określić przy nabyciu wartość każdego z tych praw oddzielnie; w braku takiego określenia podatek oblicza się według stopy procentowej wyższej.

3. Dla ustalenia stopy procentowej i obliczenia podatku podstawę opodatkowania zaokrągla się do pełnych dziesiątek złotych w dół, podatek zaś do pełnych złotych w dół.

Art. 16. 1. Stopa procentowa od nieodpłatnego nabycia praw majątkowych wynosi:

Sto- pień podat- kowy	Wysokość czystej wartości nabytego majątku w złotych		W klasie podatkowej			
	Ponad	do	I	II	III	IV
			%			
1	400.000	500.000	0,5	0,5	1	2
2	500.000	1.000.000	0,5	1	1,5	3
3	1.000.000	1.500.000	1	2	3	6
4	1.500.000	2.000.000	1,5	3	4,5	9
5	2.000.000	3.000.000	2	4	6	12
6	3.000.000	5.000.000	2,5	5	7,5	15
7	5.000.000	7.000.000	3	6	9	18
8	7.000.000	10.000.000	4	8	11	21
9	10.000.000	15.000.000	5	10	14	24
10	15.000.000	20.000.000	6	12	17	30
11	20.000.000	25.000.000	7	14	20	36
12	25.000.000	30.000.000	9	16	23	42
13	30.000.000	40.000.000	11	19	27	48
14	40.000.000	50.000.000	13	22	31	54
15	50.000.000		15	25	35	60

2. Do I klasy podatkowej zalicza się:

- 1) małżonka;
- 2) dzieci:
  - a) z małżeństwa, b) uprawnione, c) uznane, d) zrównane;
- 3) dzieci pozamałżeńskie nie podpadające pod wymienione w pkt 2 — w razie nabycia po matce i jej rodzinie;
- 4) dalsi zstępni (wnuki, prawnuki itd.).

Do II klasy podatkowej zalicza się:

- 1) rodziców;
- 2) rodzeństwo;
- 3) przysposobionych.

Do III klasy podatkowej zalicza się:

- 1) zstępnych rodzeństwa;

2) pasterbów.

Do IV klasy podatkowej zalicza się: innych.

3. Zaliczenie do klasy podatkowej następuje według osobistego stosunku nabywcy do osoby, od której prawa zostały nabyte.

4. Podatek wymierza się w ten sposób, aby z sumy czystej wartości otrzymanego majątku wyższego stopnia po potrąceniu podatku nie pozostało mniej, niż pozostaje z najwyższej wartości czystego majątku niższego stopnia po potrąceniu podatku na ten stopień przypadającego; jeżeli z sumy stanowiącej podstawę opodatkowania pozostałoby po potrąceniu podatku mniej, niż wynosi kwota czystej wartości majątku wolnego od podatku, podatek pobiera się tylko w wysokości czystej wartości majątku ponad kwotę wolną od podatku.

5. W przypadku gdy część praw majątkowych nabytych nieodpłatnie wyłączona jest na podstawie umów międzynarodowych od podatku przewidzianego w niniejszym dekrete, od pozostałych części praw majątkowych podlegających opodatkowaniu należy obliczyć podatek według stopy procentowej, która odpowiada całości nabycia.

6. Przepis art. 15 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Dział VI.

Termin płatności i sposób zapłaty.

Art. 17. 1. Do obliczenia i pobrania od podatnika podatku i do wpłacenia go na rachunek właściwej władzy podatkowej obowiązani są:

- 1) notariusz — od sporządzonych przed nim aktów, od pism, przedstawionych mu celem dokonania czynności urzędowej i od licytacji przed nim odbytej;
- 2) właściwy sekretarz sądu — od postanowień sądu, na mocy których następuje nabycie praw majątkowych, oraz od postanowień sądu, nadających klauzulę wykonalności wyrokom sądów polubownych;
- 3) komornik sądowy — od dokonanych przez niego czynności stanowiących tytuł nabycia praw majątkowych;
- 4) poborca w administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym — od dokonanych przez niego czynności stanowiących tytuł nabycia praw majątkowych;

5) sędzia obywatelski — od nabycia praw majątkowych wpisywanych do księgi umów;

6) urzędnik państwowy lub samorządowy — od umów zawartych w imieniu państwa lub samorządu w zakresie jego obowiązków służbowych bez udziału notariusza lub sądu;

7) urzędnik powołany do wykonania orzeczeń i aktów administracyjnych — od orzeczeń i aktów administracyjnych stanowiących tytuł nabycia praw majątkowych.

2. Płatnicy zaświadcniają na oryginałach bądź odpisach pism, stwierdzających nabycie praw majątkowych, a wydawanych stronom, sposób obliczenia podatku, a mianowicie: podstawę opodatkowania, rodzaj czynności prawnej (przedmiot podatku), stopę procentową podatku, sumę podatku, uiszczenie bądź podstawę niepobrania podatku oraz pozycję rejestru. Takie same zaświadczenie zamieszczają w rejestrach oraz na pismach pozostających w aktach, a sędzia obywatelski w treści wpisu do księgi umów i w rejestrze.

3. Przepisy co do sposobu pobierania, zaświadczenia i prowadzenia rejestru podatku od nabycia praw majątkowych wydaje Minister Skarbu w porozumieniu z właściwymi ministrami.

4. Płatnicy obowiązani są do odmówienia zawarcia czynności prawnej lub dokonania czynności urzędowej bądź wydania rzeczy lub pisma w razie nieuiszczenia należnego podatku. Niepobranie podatku może nastąpić jedynie za uprzednim zezwoleniem władzy podatkowej.

5. W przypadkach, przewidzianych w art. 11 ust. 2, płatnik nie oblicza ani nie pobiera podatku, natomiast obowiązany jest przesłać właściwej władzy podatkowej w terminie określonym w art. 19 ust. 1 odpis sporządzonego lub zaświadczonego przez niego dokumentu.

Art. 18. Podatek pobierany przez płatników uiszcza się wyłącznie gotówką. Pobrane kwoty podatku płatnicy obowiązani są wpłacać w terminach następujących:

- 1) notariusze, jeżeli chodzi o kwoty zapisane do wykazu wpływów w czasie od dnia 1 do 7 każdego miesiąca — w dniu 8 danego miesiąca, w czasie od 8 do 14 — w dniu 15 danego miesiąca, w czasie od

15 do 21 — w dniu 22 danego miesiąca i w czasie od 22 do końca miesiąca — w dniu 1 miesiąca następnego;

- 2) poborca w administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym — w terminach przewidzianych przepisami egzekucyjnymi o terminie uiszczenia kwot ściąganych w drodze egzekucji administracyjnej;
- 3) pozostali płatnicy wymienieni w art. 17 — do dnia 20 danego miesiąca, jeżeli chodzi o kwoty podatku pobranego od 1 do 15 każdego miesiąca, oraz do dnia 5 następnego miesiąca, jeżeli chodzi o kwoty podatku pobranego od 16 do końca poprzedniego miesiąca.

Art. 19. 1. Poza przypadkami, przewidzianymi w art. 17, podatnicy obowiązani są sami obliczyć podatek i wpłacić go bez wezwania do kasy właściwej władzy podatkowej w terminie dwóch tygodni od dnia powstania obowiązku podatkowego.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy przypadku nieodpłatnego nabycia majątku w drodze spadku, zapisu, dalszego zapisu lub polecenia; podatnicy ci obowiązani są w terminie, określonym do złożenia zeznania, do wpłacenia zaliczki na podatek w wysokości określonej przez władzę podatkową.

Art. 20. 1. W przypadkach, przewidzianych w art. 19 ust. 1, jeżeli czynność została stwierdzona pismem, podatnik może uiścić podatek przez użycie znaczków skarbowych, chyba że dekret stanowi inaczej. W tym przypadku podatnik nie ma obowiązku składania deklaracji wskazanej w art. 60 ust. 1 dekretu z dnia 16 maja 1946 r. o postępowaniu podatkowym (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 174).

2. W razie uiszczenia podatku znaczkami skarbowymi podatnik powinien:

- 1) bądź skasować znaczki skarbowe przez przepisanie ich początkowymi lub końcowymi wyrazami pisma albo stwierdzającymi zawarcie umowy podpisami stron;
- 2) bądź przedstawić pismo władzy podatkowej celem urzędowego skasowania.

3. W razie uiszczenia podatku gotówką podatnik powinien:

- 1) albo uiścić do kasy władzy podatkowej sumę, którą sam obliczył, i załączyć kwit kasowy do pisma stwierdzającego czynność prawną podlegającą podatkowi;

- 2) albo przedstawić pismo władzy podatkowej, a ta określi sumę podatku i wyda polecenie przyjęcia przez kasę tej władzy; w braku pisma powinien złożyć deklarację.

4. Minister Skarbu określi rodzaje znaczków skarbowych, sposób ich wyrobu, sprzedaży i wysokość wynagrodzenia za sprzedaż, warunki wymiany, sposób urzędowego kasowania oraz najwyższą kwotę podatku, która może być wpłacona przez użycie znaczków skarbowych.

D z i a ł VII.

Odpowiedzialność za podatek.

Art. 21. Podatek od nabycia praw majątkowych jest podatkiem rzeczowym w rozumieniu art. 5 dekretu z dnia 16 maja 1946 r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 173).

D z i a ł VIII.

Ograniczenie prawa rozporządzania prawami majątkowymi.

Art. 22. 1. Przed uiszczeniem podatku, przypadającego od nabycia praw do spadku, nie może nastąpić bez zezwolenia władzy podatkowej ani ujawnienie nabytych praw majątkowych w księgach wieczystych, ani zapłata długu przez dłużnika spadkodawcy, ani wydanie przedmiotów wymienionych w art. 13, ani wypłata sum ubezpieczeniowych płatnych wskutek śmierci spadkodawcy.

2. Przed uiszczeniem podatku, przypadającego od nabycia praw do zapisu, dalszego zapisu lub z tytułu polecenia, nie może nastąpić bez zezwolenia władzy podatkowej zapłata należności przypadającej z tytułu tychże praw lub polecenia.

3. Osoba, która wbrew przepisom poprzedzających ustępów uiści dług, wykona polecenie lub wyda przedmioty wymienione w art. 13, odpowiada solidarnie wraz z podatnikiem za podatek do wysokości zwróconego długu lub wartości wydanych przedmiotów albo wartości wykonanego polecenia.

4. Jeżeli przedmiotem aktu notarialnego, który ma być sporządzony, lub dokumentu, co do którego notariusz ma uwierzytelnić podpis, ma być zbycie praw majątkowych, a z treści aktu lub dokumentu wynika, że prawo majątkowe zostało uzyskane przez zbywcę

w drodze spadkobrania, zapisu, dalszego zapisu lub polecenia, notariusz może sporządzić akt lub uwierzytelnić własnoręcznie podpisu tylko za uprzednim zezwoleniem władzy podatkowej lub po stwierdzeniu, że należny podatek od nabycia tych praw został uiszczony.

D z i a ł IX.

Ulgi podatkowe.

Art. 23. Minister Skarbu może na całym obszarze Państwa lub w poszczególnych jego częściach w granicach słuszności gospodarczej ustanawiać zwolnienia od podatku, zarówno w stosunku do poszczególnych rodzajów nabycia, jak i w stosunku do poszczególnych kategorii praw majątkowych, będących przedmiotem nabycia, jak również obniżać stopę procentową podatku (art. 15 i 16) oraz podwyższać sumę wartości wolnej od podatku (art. 3 pkt 11 i art. 4 pkt 6).

D z i a ł X.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 24. Nabycie praw majątkowych, dokonane przed dniem wejścia w życie niniejszego dekretu, podlega przepisom niniejszego dekretu, jeżeli zostało stwierdzone pismem po dniu wejścia w życie niniejszego dekretu.

Art. 25. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Skarbu w porozumieniu z właściwymi Ministrami.

Art. 26. 1. Dekret niniejszy wchodzi w życie co do przepisów dotyczących opodatkowania odpłatnego nabycia praw majątkowych oraz nieodpłatnego nabycia w drodze darowizny — z dniem pierwszym drugiego miesiąca po ogłoszeniu, co do pozostałych przepisów — z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1947 r.

2. Jednocześnie tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy w przedmiotach unormowanych niniejszym dekretem, a w szczególności:

- 1) art. 1 — 7, 9—12, 14—28, 30, 31 ust. 1 — 4, 6 i 7, 32, 33 ust. 1 i 2 zdanie 2, 35, 37, 44, 45, 52—62, 63 ust. 1 lit. a) — c) i e) oraz ust. 2, 64—71, 75—81, 88—91, 101—110, 114—116, 118, 120, 121, 131—135, 139, 164—173, 175—181 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr 64, poz. 404) z późniejszymi zmianami;

- 2) art. 1 — 5 ust. 1, 7—17, 25—34, 36, 38, 39, 42—53 ustawy z dnia 29 maja 1920 r. w przedmiocie zmiany przepisów o opodatkowaniu spadków i darowizn (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 299) z późniejszymi zmianami oraz art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 31 marca 1922 r. w przedmiocie zmiany niektórych przepisów o opodatkowaniu spadków i darowizn (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 263);

- 3) cesarskie rozporządzenie z dnia 15 września 1915 r. o należnościach od przeniesień majątku pod tytułem darmym (Dz. u. p. austr. Nr 278) z późniejszymi zmianami;

- 4) ustawa z dnia 18 czerwca 1901 r. o należnościach od przeniesień majątku (Dz. u. p. austr. Nr 74) z późniejszymi zmianami;

- 5) ustawa o podatku spadkowym z dnia 3 czerwca 1906 r. (Dz. u. Rzeszy str. 654) z późniejszymi zmianami;

- 6) ustawa o podatku spadkowym z dnia 10 września 1919 r. (Dz. u. Rzeszy str. 1543) z późniejszymi zmianami;

- 7) przepisy szczególne w częściach dotyczących zwolnień podmiotowych i przedmiotowych od opłat stemplowych oraz opodatkowania spadków i darowizn z wyjątkiem zwolnień wynikających z umów między państwowych.

Art. 27. 1. Ilekroć w przepisach prawnych mowa jest:

- 1) o opłatach stemplowych — należy przez nie rozumieć podatek od nabycia praw majątkowych bądź opłatę skarbową unormowaną dekretem z dnia 3 lutego 1947 r. (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 107);

- 2) o podatku od spadków i darowizn lub o należnościach od przeniesienia majątku pod tytułem darmym — należy przez nie rozumieć podatek od nabycia praw majątkowych w części dotyczącej nieodpłatnego nabycia.

2. Ilekroć w innych przepisach prawnych jest mowa o przepisach uchylonych niniejszym dekretem, należy zamiast uchylonych przepisów stosować odpowiednio przepisy niniejszego dekretu.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski

Minister Obrony Narodowej:
Michał Żymierski
Marszałek Polski

w/z Minister Administracji Publicznej:
Aleksander Żaruk-Michalski

Minister Bezpieczeństwa Publicznego:
Stanisław Radkiewicz

w/z Minister Spraw Zagranicznych:
Zygmunt Modzelewski

Minister Skarbu:
Konstanty Dąbrowski

w/z Minister Sprawiedliwości:
Leon Chajm

Minister Oświaty:
Czesław Wycech

Minister Kultury i Sztuki:
Władysław Kowalski

w/z Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Bolesław Podedwórny

Minister Leśnictwa:
Stanisław Thaczow

w/z Minister Przemysłu:
Eugeniusz Szyr

Minister Apropowizacji i Handlu:
Jerzy Sztachelski

w/z Minister Żeglugi i Handlu
Zagranicznego:
Ludwik Grosfeld

Minister Odbudowy:
Michał Kaczorowski

w/z Minister Komunikacji:
Wincenty Jastrzębski

Minister Pracy i Opieki Społecznej:
Adam Kuryłowicz

w/z Minister Zdrowia:
Tadeusz Michejda

Minister Poczty i Telegrafów:
Józef Putek

Minister Informacji i Propagandy:
Feliks Widy-Wirski

Minister Ziem Odzyskanych:
Władysław Gomułka